

HBCs alapú kórház-finanszírozás és gazdálkodás a gyakorlatban

Zemplényi Antal

2016. szeptember 30.

Pécsi ISPOR SC meeting
2016.09.30.-2016.10.01

Miért kell róla beszélni?

Allokatív hatékonyság – rendszerszintű megközelítés

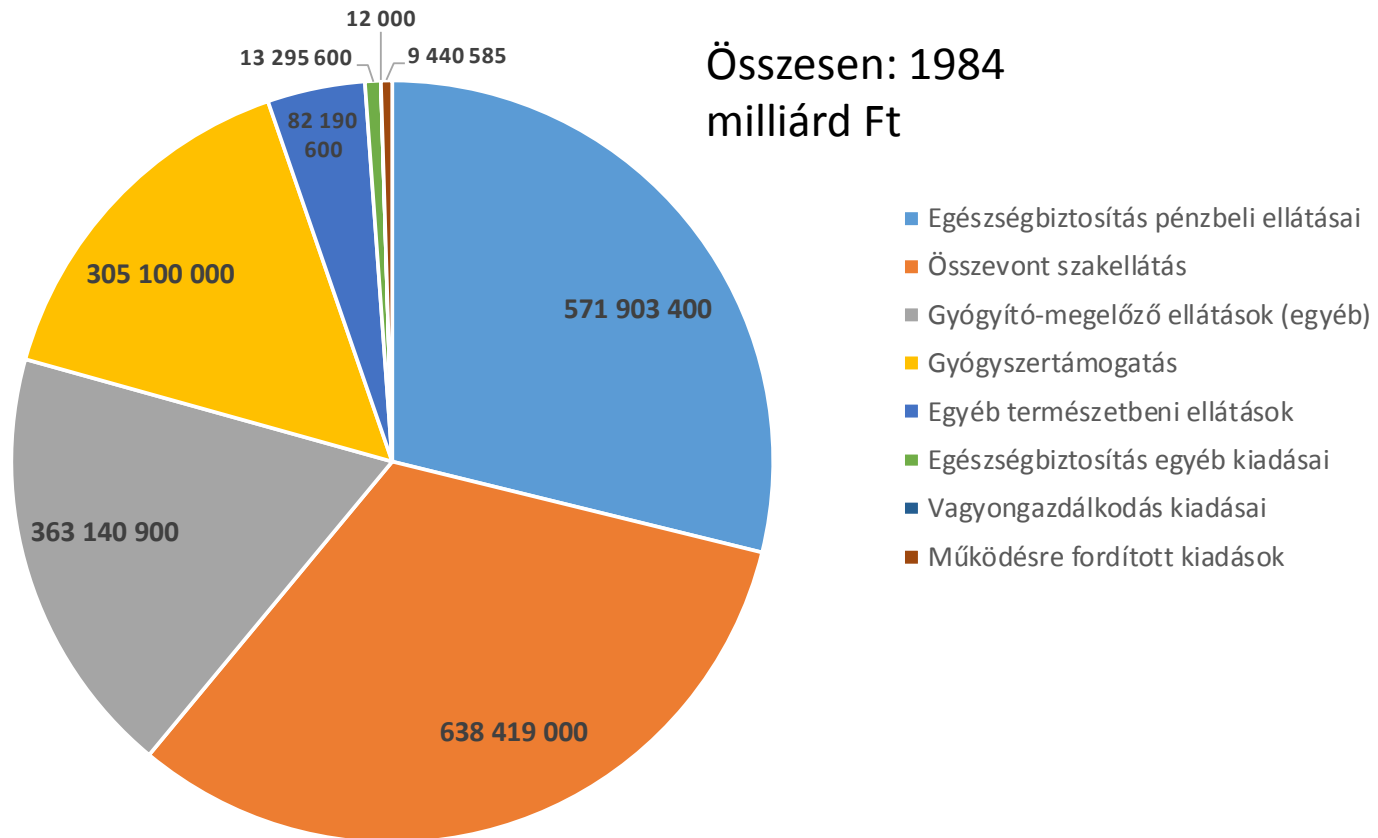
Optimális forráselosztás valósul-e meg a rendszerben, vagyis ennyi erőforrásból kihozható-e több eredmény?

„Az egészségügyi rendszer allokatív hatékonysága akkor javul, ha egy új elosztás esetén azoknak a pácienseknek a vesztesége, akik rosszabbul járnak, kisebb azoknak a pácienseknek a nyereségénél, akik jobban járnak.”

Egészségbiztosítási Alap

2016. évi módosított előirányzat
(ezer Ft)

Összesen: 1984
milliárd Ft

Az összevont szakellátás a fekvő- és járóbeteg ellátás, valamint a speciális finanszírozású, nagy értékű gyógyszerek és beavatkozások büdzsége.

Homogén Betegség Csoportok (HBCs)

- A **fekvőbeteg-ellátás** finanszírozásában használt betegosztályozási rendszer.
- Azokat az aktív kórházi ellátási eseteket sorolja egy finanszírozási csoportba, amelyek
  - nagyságrendileg azonos teljesítményértékkel rendelkeznek, azaz
  - közel **azonos a szakmai-technikai ráfordítás** igénye,
  - és a **csoportba sorolás orvosi szempontból is elfogadható.**
- A besorolást elsődlegesen az ellátást indokló **betegségek (BNO)**, a besoroláshoz kiemelt orvosi **beavatkozások (OENO)** határozzák meg.

HBCs rendszer fejlődése Magyarországon

1993 - 2005

2005-től

1986 - 1993

- DRG sikeres adaptációja

- HBCs dinamikus fejlődése, folyamatos finomítása (HBCs 1.0 – HBCs 5.0),
- aktív szakmai vita, magas minőségű szakmai közlemények (pl. Bordás I., Nagy J.)

- Karbantartás elmaradása, ráfordítás adatgyűjtés sikertelensége (pl. 2008. évi)
- Lemaradás a nemzetközi trendekhez képest (pl. ambuláns DRG)

HBCs mátrix elemei

#	Költségtípus
1	Közvetlen gyógyszerköltség
2	Vér, vérkészítmények
3	üres
4	Kórszövettani vizsgálatok
5	Röntgen, ultrahang vizsgálatok
6	CT, MRI vizsgálatok
7	Tápcsatorna endoscopia
8	Laboratóriumi vizsgálatok
9	Izotópos diagnosztika
10	Műtétek
11	Anesthesiológia
12	Implantátumok A (besorolási szempont)
13	Implantátumok B (egyéb műtéti anyag)
14	Fizikoterápia
15	Sugártherápia
16	EEG
17	EKG
18	Egyéb vizsgálatok
19	Pszichiátriai tevékenységek
20	Egyéb therápiák
21	Szakmai anyagok (egyszer használatos eszközök)
22	Diagnosztika és therápiás szolgáltatások összesen
23	Általános osztályos orvosi tevékenység költségei
24	Diagnosztika és therápia szűk önköltsége (1+2+22+23)
25	üres

#	Költségtípus
26	Nővéri bér + járulékai
27	Szakmai anyagok
28	Kis értékű eszközök
29	Ápolási költség összesen (26-28)
30	üres
31	Gyógyszertár
32	Egyéb személyi juttatás
33	Egyéb költségek
34	Egyéb osztályos költségek összesen (31-33)
35	Ápolás - gyógyítás szűkített önköltsége (24+29+34)
36	üres
37	Kiegészítő személyzet
38	Nem orvosi-szakmai anyagok
39	üres
40	TMK
41	Energia, gáz, víz, fűtés, csatorna
42	Mosoda, varroda
43	Központi sterilizáció
44	Beteglelmezés
45	Egyéb segédüzemi szolgáltatás
46	Segédüzemi szolgáltatás összesen (40-45 sorok)
47	Hotelszolgáltatás összesen (37+38+46)
48	Gyógyítás- ellátás szűkített önköltsége (35+47)
49	Központi irányítás és igazgatás költségei
50	Gyógyítás- ellátás önköltsége

HBCs 50 elemű bontása

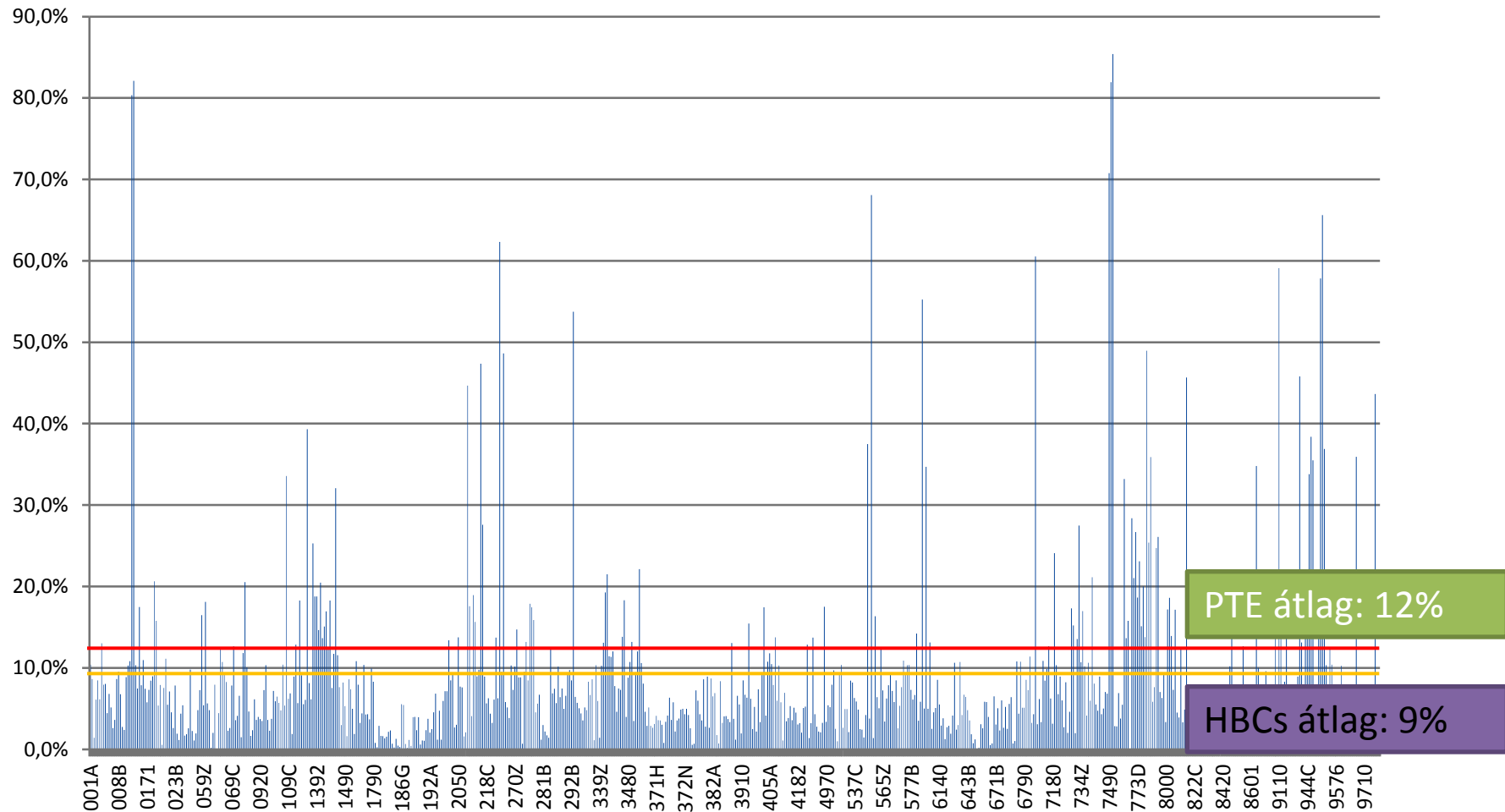
Példa HBCs:

773K

Akut leukémia
nagy dózisú vagy
standard
kemoterápiával
18 év felett

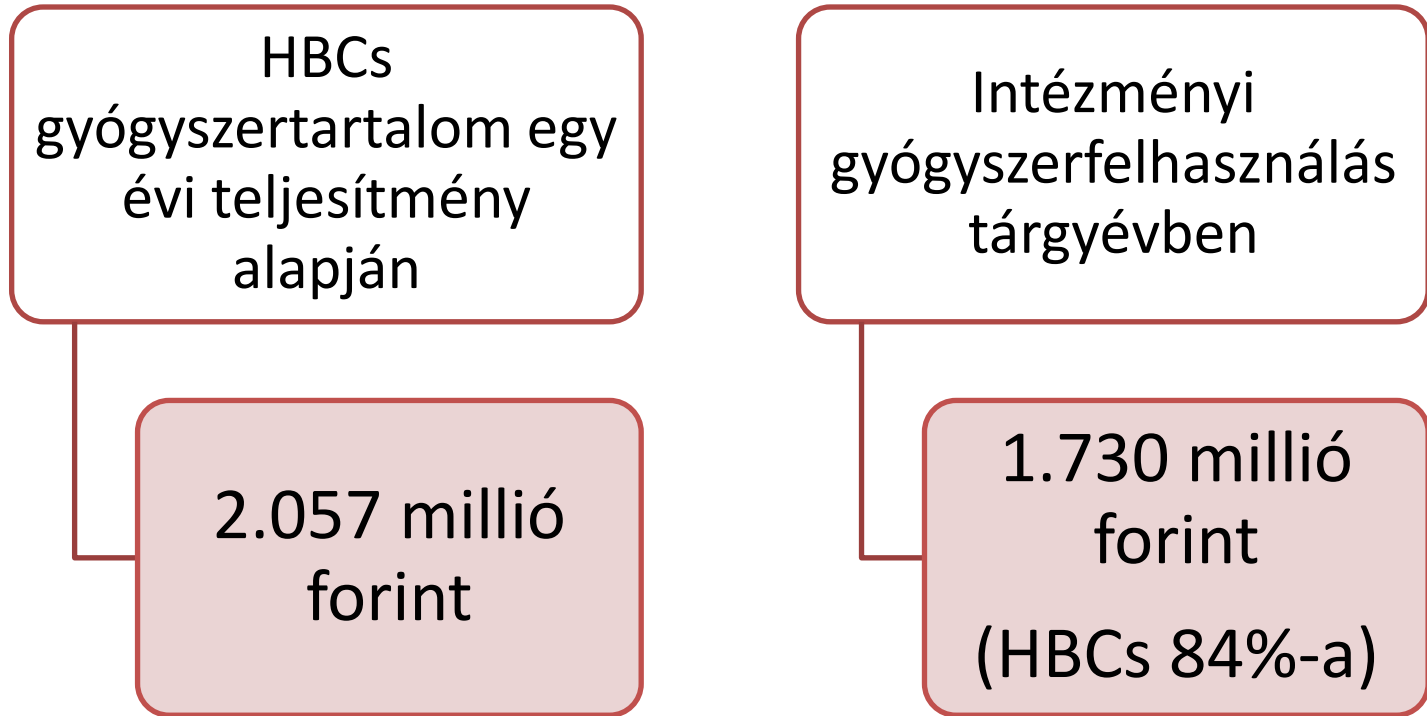
Sorszám	Kategória	Súlyszám
1	Közvetlen gyógyszerköltség	3,49
2	Vér, vérkészítmények	0,88
3		0,00
4	Korszövevettani vizsgálatok	0,07
5	Röntgen, ultrahang vizsgálatok	0,02
6	CT,MRI vizsgálatok	0,01
7	Tápcsatorna endoscopia	0,00
8	Laboratóriumi vizsgálatok	0,28
9	Izotópos diagnosztika	0,00
10	Műtétek	0,00
11	Anesthesiológia	0,00
12	Implantátumok A (besorolási szempont)	0,00
13	Implantátumok B (egyéb műtéti anyag)	0,00
14	Fizikotherápia	0,00
15	Sugártherápia	0,00
16	EEG	0,00
17	EKG	0,01
18	Egyéb vizsgálatok	0,14
19	Pszichiátriai tevékenységek	0,00
...		
50	Gyógyítás-ellátás önköltsége	7,12

HBCs 50 elemű súlyszámtrib gyógyszer tartalma, 2013. év

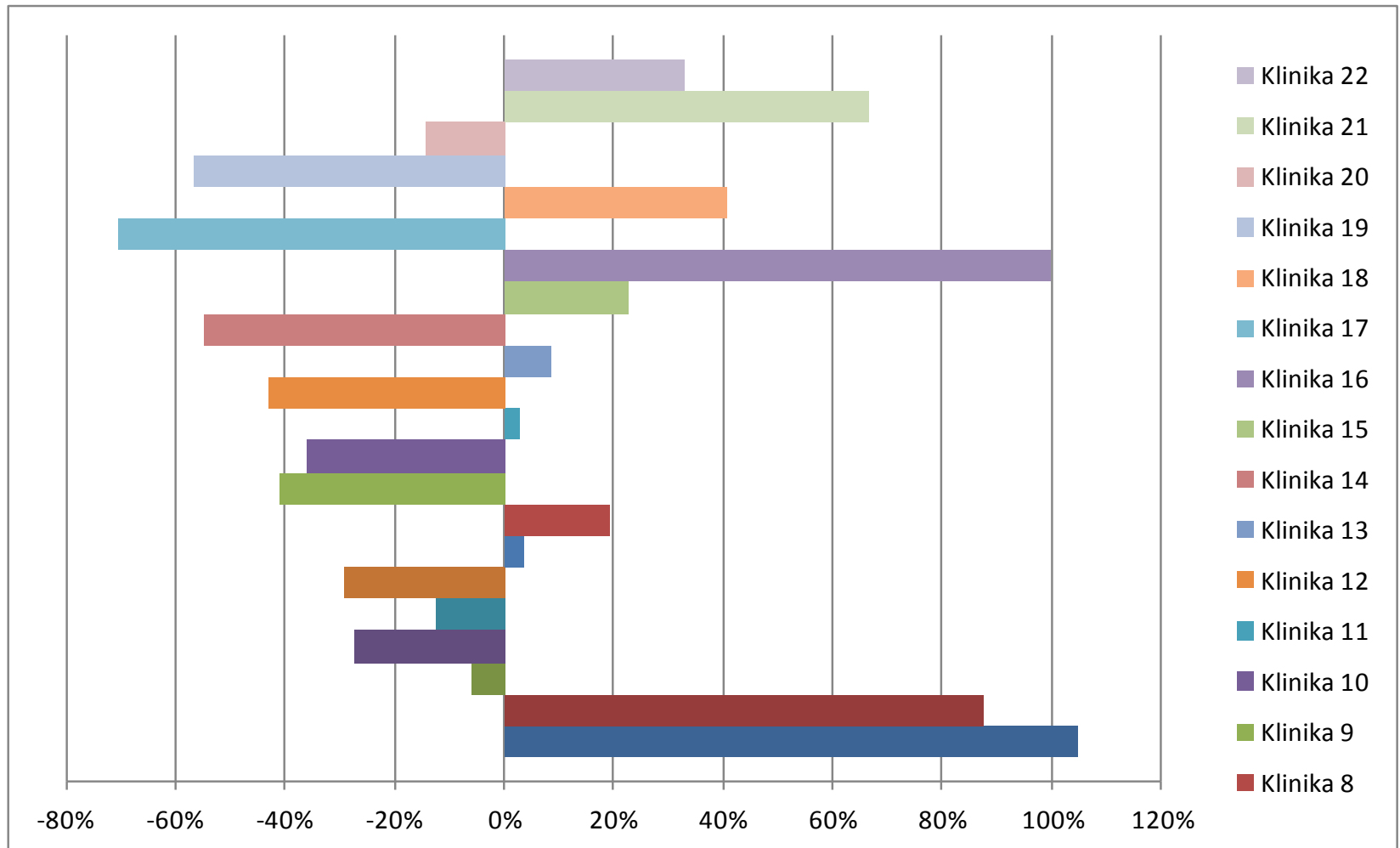

HBCs finanszírozás gyógyszer tartalma

Az intézmény a HBCs gyógyszer tartalmához képest összességében **alacsonyabb értékben használ fel gyógyszert!** Az eltérés **szakmánként** azonban **jelentős szórást mutat!**

Klinikai gyógyszerfelhasználás eltérése a HBCs gyógyszertartalmától, 2013. év

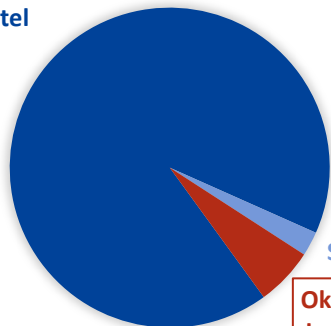

A jelenlegi HBCs súlyszámtömb nem alkalmas arra, hogy a klinikai gyógyszerkeret-gazdálkodáshoz kiindulási alapot biztosítson.

Klinikai Központ bevételei és költségei

BEVÉTELEK TERV (millió forint/év)		
Aktív fekvőbeteg-ellátás	16 359	62,2%
Krónikus betegellátás	290	1,1%
Járóbeteg-ellátás	2 339	8,9%
Labor	514	2,0%
PCR	167	0,6%
Fogászat	70	0,3%
Kiemelt nagyértékű eljárások	949	3,6%
Tételes elszámolású eszközök	1 322	5,0%
Fix OEP bevétel (pl. sürgősségi díj)	351	1,3%
Egészségügyi béremelés	1 757	6,7%
Térítéses betegellátás és eü. szolgáltatás	263	1,0%
Humán klinikai vizsgálatok	387	1,5%
Oktatási bevétel	1 542	5,9%
Bevételek összesen	26 308	100,0%

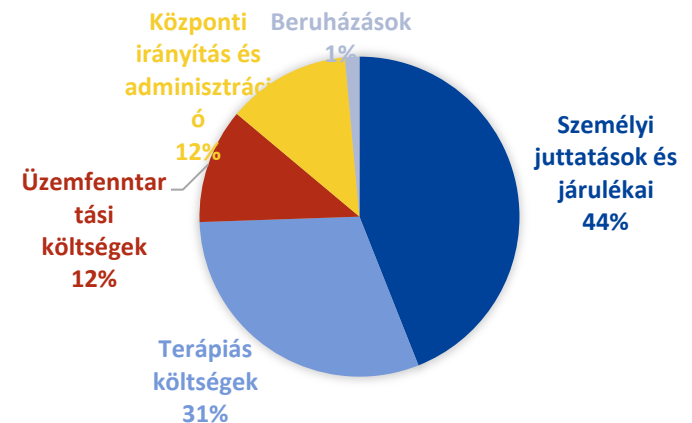
OEP bevétel
92%

Saját bevétel

Oktatási
bevétel
6%

KÖLTSÉGEK TERV (millió forint/év)		
Személyi juttatások és járulékai	12 462	44,0%
Gyógyszertári felhasználások	1 951	6,9%
Szakmai anyag és vér	4 792	16,9%
Egyéb anyagok	540	1,9%
Élelmezés és mosatás	760	2,7%
Külső vizsgálatok	590	2,1%
Közüzem	1 130	4,0%
Takarítás, őrzés-védés	1 024	3,6%
Műszerjavítás, karbantartás, műszerbérlet	890	3,1%
Épületkarbantartás	253	0,9%
Központi irányítás és adminisztráció	3 527	12,4%
Beruházások	412	1,5%
Költségek összesen	28 330	100,0%

Aktív fekvőbeteg-ellátás bevétele*

Teljesítményfinanszírozás felső korláttal:

- TVK-ig: teljesítmény (HBCs súlyszám összeg) x 180 ezer Ft
- TVK felett, 100-103,99% között: teljesítmény x 45 ezer Ft
- TVK felett 104%-tól: teljesítmény x 0 Ft

Aktív fekvőbeteg-ellátás kiadása

Fix költség:

- személyi juttatások és járulékai
- üzemfenntartás költségei (pl.: közüzem, szolgáltatások, informatika, telekommunikáció, stb.)
- takarítás, őrzés-védés
- műszerjavítás, karbantartás, műszerbérlet
- épület karbantartás
- központi irányítás és adminisztráció

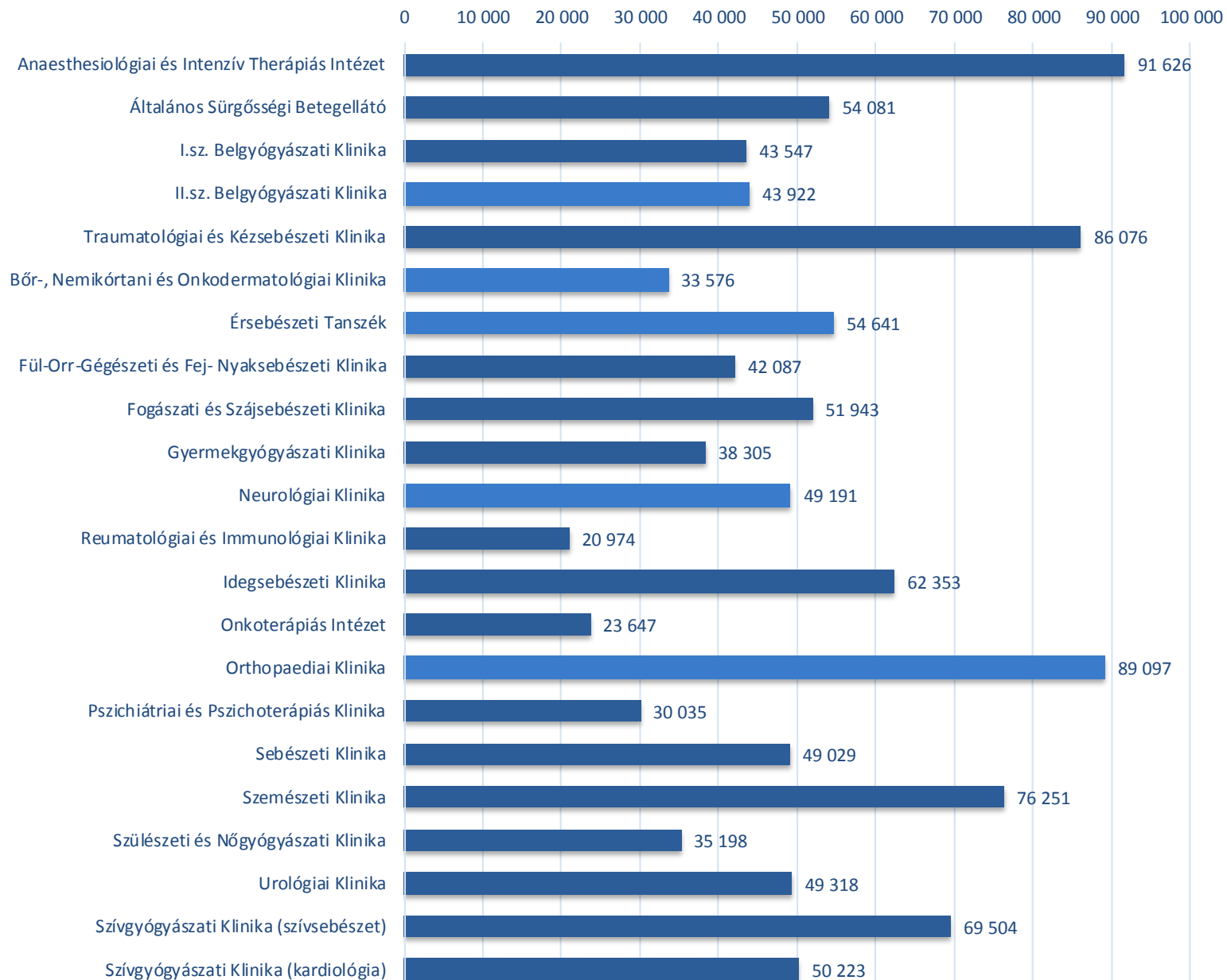
Változó költség:

- gyógyszer
- szakmai anyag és vér
- vizsgálatok
- mosatás, élelmezés

Marginális költség:

- + 1 beteg (1 súlyszám) ellátásának költsége

Egy súlyszámra (180 ezer Ft-ra) jutó változó költség (Ft)

Mikro megközelítésű forrásallokáció

Felosztási szempontok:

- Sürgős – tervezhető ellátás
- Progresszivitás (*HBCS)
- Területi Ellátási Kötelezettség
- **Gazdaságossági szempontok:
marginális költség!**

TVK
Klinikai Központ

TVK
Ortopédia

TVK
Belgyógyászat

SZUBOPTIMÁLIS FORRÁSALLOKÁCIÓ

Várólista

Elkerülhető kórházi
ellátások

Finanszírozói válasz

- HBCs-k súlyszámértékének módosítása
  - Nem műtétes HBCs súlyszáma csökken
  - Műtétes HBCs-k súlyszáma nő
  - Elkerülhető kórházi ellátás HBCs súlyszáma csökken
  - TVK csökken

Arány	HBCS Főcsoport		TVK besorolás		VÁLTOZÁS ARÁNYA	
	Műtétes HBCs (P)		Nem műtétes (M+S)			
DRG besorolás	TVK alá eső	TVK mentes	TVK alá eső	TVK mentes	Elkerülhető	
Csökkentett	-2,30%	-8,27%	-5,48%	-6,09%	-9,09%	
Növelt	5,96%	1,41%	3,30%	3,83%		
Végösszeg	4,56%	-8,20%	-0,27%	-1,56%	-9,09%	
OEP adat	4,33%	-4,25%	-0,41%	-7,51%	-9,09%	

Konklúzió

- A makro szintű forrásallokációt hatékonyságát a mikro szinten döntések útján kell javítani.
- Ehhez biztosít eszköztárat a finanszírozási rendszer, ami a kórházak esetében elsődlegesen a HBCs alapú finanszírozásban jelenik meg.
- **Kulcsfontosságú HBCs ezen szerepének újraértékelése!**

Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket!